

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 341/2017-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti spoločnosti MIRABEL, spol. s r. o. Stará Ľubovňa, Levočská 29, Stará Ľubovňa, zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Gelenekym, Garbiarska 20, Stará Ľubovňa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 K 3/2015, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti MIRABEL, spol. s r. o. Stará Ľubovňa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 K 3/2015 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 8 K 3/2015 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Spoločnosti MIRABEL, spol. s r. o. Stará Ľubovňa priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti MIRABEL, spol. s r. o. Stará Ľubovňa trovy právneho zastúpenia v sume 374,80 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Mariána Gelenekyho, Garbiarska 20, Stará Ľubovňa, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2017 doručená sťažnosť spoločnosti MIRABEL, spol. s r.o. Stará Ľubovňa, Levočská 29, Stará Ľubovňa (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 K 3/2015 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Sťažovateľka sťažnosť zdôvodnila tým, že na okresnom súde podala 19. januára 2015 návrh na vyhlásenie konkurzu na dlžníka – spoločnosť [REDAKOVANÉ] so sídlom v Bratislave a dosiaľ konkurz nebol vyhlásený. Uznesením okresného súdu z 30. januára 2015 bolo začaté konkurzné konanie proti dlžníkovi [REDAKOVANÉ] v súlade s § 14 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“), ale zo strany okresného súdu došlo k viacerým procesným pochybeniam, ktoré spôsobili vznik priet'ahov v konaní.

3. Sťažovateľka opísala procesný postup okresného súdu s dôrazom na to, že k samotnému vyhláseniu konkurzu a ustanoveniu správcu došlo až uznesením okresného súdu z 2. novembra 2015, ktoré však v dôsledku odvolania bolo zrušené a vrátené na ďalšie konanie Krajským súdom v Bratislave 26. januára 2016.

4. Právomoc ústavného súdu sťažovateľka odôvodnila nezjednaním nápravy okresným súdom napriek podaniu žiadosti o bezodkladné opakované rozhodnutie listom z 10. mája 2016, urgencii odpovede na podanú žiadosť listom z 29. júna 2016 a sťažnosti na prietahy z 15. augusta 2016 a z 5. januára 2017.

5. V nadväznosti na citáciu § 19 zákona o konkurze sťažovateľka videla porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy v procesnom postupe okresného súdu v tom, že *„súd neurčil termín pojednávania do 5 dní od začatia konkurzného konania, čím porušil ust. § 19 ods. 1, písm. a), bod 2. zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov nehovoriac o tom, že pojednávanie nariadené na deň 10.04.2015 bolo odročené na deň 04.05.2015, čím Okresný súd Bratislava I porušil povinnosť určiť termín pojednávania tak, aby sa konalo najneskôr do 70 dní od začatia konkurzného konania, pretože sa konalo po 87 dňoch odo dňa právoplatnosti uznesenia o začatí konkurzného konania“*.

6. Neprimeranej dĺžke konania sťažovateľka pripísala aj úmyselné poníženie hodnoty majetku dlžníka a zníženie úspešnosti odporovania právnych úkonov v dôsledku márneho uplynutia lehoty stanovenej § 30 ods. 3 zákona o konkurze. Poukázala tiež na výšku svojej pohľadávky (2 951 629,15 €), v dôsledku neuhradenia ktorej bola nútená vypracovať reštrukturalizačný plán a predat' značnú časť majetku obchodnej spoločnosti pre účel uspokojenia pohľadávok svojich veriteľov.

7. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľka zdôvodnila tým, že *«právna neistota, v ktorej sa ako veriteľ nachádza je pre túto obchodnú spoločnosť nielen materiálnou, ale aj nemateriálnou ujmom, ktorá spočíva najmä v oslabení jej dôvery*

v súdny systém v Slovenskej republike „najmä pokiaľ ide o rýchlosť konania a využitie účinných prostriedkov vedúcich k odstráneniu právnej neistoty“. Poukazujeme na tú skutočnosť, že sťažovateľ - obchodná spoločnosť MIRABEL, spol. s r.o. Stará Ľubovňa v dôsledku konania dlžníka musela prejsť procesom reštrukturalizácie, čo značne postihlo jej majetok, ktorý musela sčasti predať za účelom uhradenia svojich záväzkov. Postihy sú badateľné aj v oblasti personálnej, a to vzhľadom na tú skutočnosť, že sťažovateľ musel v dôsledku negatívnej finančnej situácie prepustiť viacero zamestnancov, čo sťažovateľ považuje taktiež za ujmu nakoľko do výcviku svojich zamestnancov investoval nemalé finančné prostriedky.».

8. Sťažovateľka navrhla po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydať nález v tomto znení:

„1. Základné právo sťažovateľa upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8K 3/2015 porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Bratislava I sa prikazuje, aby vo veci sp. zn. 8K 3/2015 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie 15.000,- Eur (slovom pätnásťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

4. Sťažovateľovi priznáva trovy konania/právneho zastúpenia k rukám ich právneho zástupcu vo výške 374,80 Eur (slovom tristo sedemdesiatštyri eur a osemdesiat eurocentov), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od tohto rozhodnutia (nálezu).“

9. K sťažnosti sťažovateľky sa vyjadril okresný súd podaním z 26. apríla 2017 a zo 16. júna 2017 pod sp. zn. Spr. 3266/2017. Podľa okresného súdu sťažovateľkou namietané nedodržanie zákonných lehôt stanovených zákonom o konkurze neznamená automaticky porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, čomu nasvedčuje aj ustálená judikatúra ústavného súdu. Poukázal na posúdenie sťažnosti sťažovateľky adresovanej predsedovi okresného súdu ako nedôvodnej a na časovú

plynulosť konania, čo deklaroval chronologickým výpisom úkonov súdu. Podľa pripojeného vyjadrenia zákonnej sudkyne konajúcej v predmetnej veci je potrebné prihliadať na náročnosť obsahu spisu, na množstvo prístupujúcich veriteľov a tiež na skutočnosť, že sťažovateľka bola o postupe súdu priebežne informovaná. Zdôraznila prednosť kvalitného rozhodnutia pred rýchlosťou konania.

10. V reakcii na vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti sťažovateľka listom z 29. júna 2017 opísala priebeh konkurzného konania od podania ústavnej sťažnosti. Vyslovila nespokojnosť nad zrušením termínu pojednávania nariadeného na 15. máj 2017 a 26. jún 2017. Zdôraznila, že v roku 2016 nebol (s výnimkou vyžiadania si spisu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove ČVS: KRP-108/2-VYS-PO-2014, spisov Okresného súdu Bratislava II a reštrukturalizačného plánu) učinенý žiaden úkon, ktorý by preukazoval snahu súdu rozhodnúť o návrhu na vyhlásenie konkurzu čo najrýchlejšie. Vydanie uznesenia o prístupení veriteľov považovala za obligatórnu povinnosť súdu. Zotrvala na ústavnej sťažnosti a na dôvodoch v nej uvedených.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil od ústneho pojednávania v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže po oboznámení sa s obsahom konkurzného spisu dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Po predbežnom prerokovaní návrhu prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie uznesením zo 16. mája 2017.

14. Z obsahu konkurzného spisu ústavný súd zistil takýto priebeh konania:

- 21. januára 2015 bol podaný návrh sťažovateľky na vyhlásenie konkurzu na dlžníka [REDACTED], Zadunajská cesta 10, Bratislava,
- 30. januára 2015 bolo začaté konkurzné konanie na dlžníka,
- 11. februára 2015 bol vyzvaný dlžník na preukázanie platobnej schopnosti v zmysle § 19 zákona o konkurze,
- 22. apríla 2015 súd vydal uznesenie o pristúpení veriteľa [REDACTED] do konania,
- 4. mája, 25. mája, 22. júna a 21. augusta 2015 sa uskutočnili pojednávania vo veci vyhlásenia konkurzu,
- 10. júna 2015 bolo vydané uznesenie o pristúpení veriteľa [REDACTED] do konania,
- 22. augusta 2015 bolo vydané uznesenie o pristúpení veriteľa [REDACTED] do konania,
- 28. augusta 2015 bolo vydané uznesenie o ustanovení predbežného správcu,
- 2. novembra 2015 bol uznesením vyhlásený konkurz na majetok úpadcu,
- 27. novembra 2015 a 3. decembra 2015 súd vyzval na poskytnutie súčinnosti štatutárny orgán dlžníka,
- 30. novembra 2015 bolo zaslané odvolanie dlžníka proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu na vyjadrenie sa účastníkom konania,
- 30. decembra 2015 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní,
- 26. januára 2016 bolo uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 1 CoKR 115/2015 zrušené uznesenie okresného súdu a vec bola vrátená na ďalšie konanie,
- 19. februára 2016 bola uznesením priznaná odmena predbežnému správcovi,

- 11. marca 2016 si okresný súd vyžiadal spis Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove ČVS: KRP-108/2- VYS-PO-2014, spis Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 26 Cb 73/2014, 63 Rob 269/2014, 42 Cb 169/2014 a reštrukturalizačný plán Okresného súdu Prešov 1 R 2/2014, bola zaslaná výzva dlžníkovi na preukázanie platobnej schopnosti, uhradenie faktúr sporných v rámci konania,

- 8. apríla 2016 bolo vydané uznesenie o pristúpení veriteľa Daňový úrad Bratislava a veriteľa [REDAKOVANÉ], do konania,

- 22. marca 2017 súd uznesením vyzval dlžníka v zmysle § 19 zákona o konkurze a nariadil pojednávanie na 15. máj 2017,

- 15. mája 2017 bolo pojednávanie odročené na 24. august 2017,

- 24. augusta 2017 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené s tým, že vo veci bude rozhodnuté do 7 dní.

Podľa aktuálneho zistenia ústavného súdu bol 28. augusta 2017 dlžníkovi ustanovený predbežný správca konkurznej podstaty. Konkurz zatiaľ nie je vyhlásený.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania

obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie alebo v ktorom sa ocitol účastník konania na žalovanej strane.

18. Podľa právneho názoru ústavného súdu ústava nevyníma z povinnosti všeobecných súdov konať bez zbytočných prietáhov žiadne konanie, v ktorom sa poskytuje súdna ochrana právam fyzických osôb alebo právnických osôb (I. ÚS 70/98, III. ÚS 199/02). Takejto povinnosti preto podlieha aj konkurzné konanie.

19. Pri posudzovaní otázky, či v namietanom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

20. K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv vyplývajúcich z ústavy malo dôjsť v konkurznom konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 8 K 3/2015, ktoré bolo začaté na návrh sťažovateľky ako veriteľky.

21. Účelom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku. Naplnenie tohto cieľa vyžaduje spravidla riešenie väčšieho množstva skutkových a právnych otázok spojených so zistením a zabezpečením majetku patriaceho do konkurznej podstaty, jeho speňažením, zistením a následným uspokojením pohľadávok konkurzných veriteľov, riešením incidenčných sporov a pod. V dôsledku tejto skutočnosti možno spravidla konkurzné konanie z hľadiska kritérií uplatňovaných ústavným súdom v rámci posúdenia existencie zbytočných prietáhov v konaní po vyhlásení konkurzu kvalifikovať ako právne a fakticky zložitú (m. m. II. ÚS 85/04, II. ÚS 72/07). Sťažovateľka však namietala prietahy v štádiu konkurzného konania pred vyhlásením konkurzu,

čo ústavný súd nepovažoval za právne a fakticky zložité s poukazom na § 19 zákona o konkurze. Z obsahu spisu okresného súdu však nevyplýva, žeby existovali vážne dôvody, ktoré by bránili rozhodnutiu o návrhu sťažovateľky. Samotnú nedostatočnú spoluprácu dlžníka za takýto dôvod nie je možné považovať. Súd totižto disponuje procesnými nástrojmi, prostredníctvom ktorých efektívneho využitia vie dosiahnuť sledovaný cieľ. Opakované vyzývanie dlžníka na preukázanie platovej schopnosti v zmysle § 19 ods. 1 písm. a) zákona o konkurze (11. februára 2015, 11. marca 2016 a 22. marca 2017) nemá opodstatnenie.

22. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zo spisovej dokumentácie nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka mohla prispieť ku vzniku priesťahov v namietanom konkurznom konaní. Opakovanými žiadosťami a sťažnosťami sa domáhala informácií o stave konkurzného konania a žiadala o urýchlenie jeho priebehu.

23. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v namietanom konkurznom konaní došlo k zbytočným priesťahom, bol postup okresného súdu v tomto konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priesťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

24. Na preskúmané konkurzné konanie sa v celom jeho priebehu vzťahuje zákon o konkurze.

25. Podľa § 1 zákona o konkurze tento zákon upravuje riešenie úpadku dlžníka speňažením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne; zákon upravuje aj riešenie hroziaceho úpadku dlžníka a oddĺženie fyzickej osoby.

26. Účelom tohto zákona je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka (úpadcu), ktorý má viac veriteľov, voči ktorým nie je schopný plniť svoje záväzky po lehote splatnosti v dôsledku insolventnosti, alebo sa nachádza v predĺžení. Stanovením pravidiel usporiadania majetkových pomerov úpadcu vrátane speňaženia jeho majetku (konkurznej podstaty) a rozdelenia výťažku tohto speňaženia medzi konkurzných veriteľov, o ktorom rozhoduje v konečnom dôsledku súd, sa v konkurznom konaní poskytuje súdna ochrana majetkovým právam veriteľov úpadcu, ktorí ich kvalifikovaným spôsobom uplatnili. Sťažovateľke preto ústava priznáva základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov od okamihu, keď si uplatnila svoju pohľadávku, teda stala sa účastníkom konkurzného konania.

27. S ohľadom na uvedené v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu k prietahom v konkurznom konaní môže dôjsť vtedy, keď vo veci konajúci súd vôbec nevyužije tie právne prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne vtedy, keď k ich použitiu siahne až potom, keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (m. m. I. ÚS 57/97).

28. Úlohou ústavného súdu v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v posudzovanej veci, ale preskúmať, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich z ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietahov, teda či postup konkurzného súdu nebol z tohto hľadiska zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02).

29. Základným cieľom a účelom konkurzu (konkurzného konania) nie je dosiahnutie uspokojenia iba nároku jedného z veriteľov, ale pomerné uspokojenie všetkých veriteľov. Na túto skutočnosť musí prihliadať ústavný súd vtedy, ak rozhoduje o sťažnosti jedného z veriteľov, ktorý namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj keď je nepochybné, že ústava priznáva základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj právo na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote každému z veriteľov aj v konkurznom konaní, a to od okamihu, keď sa prihlásením svojej pohľadávky stal účastníkom tohto konania.

30. V prípade sťažovateľky základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo posudzované ústavným súdom aj s prihliadnutím na skutočnosť, že práve ona podala návrh na vyhlásenie konkurzu na dlžníka, v dôsledku čoho jej nemožno uprieť očakávanie rýchleho zásahu súdnej moci smerujúceho k zabezpečeniu uspokojenia pohľadávky (hoci len v časti) vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka.

31. V okolnostiach posudzovaného prípadu ústavný súd konštatuje neefektívny postup okresného súdu vo vzťahu k dlžníkovi, ktorého bez využitia poriadkových opatrení vyzýval na preukázanie platovej schopnosti opakovane (11. februára 2015, 27. novembra 2015, 3. decembra 2015, 11. marca 2016 a 22. marca 2017). Uvedený málo efektívny a nedostatočne razantný postup okresného súdu voči dlžníkovi podľa názoru ústavného súdu spôsobil nezanedbateľné spomalenie priebehu namietaného konania. Takýto neefektívny postup viedol v konečnom dôsledku k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu akceptoval skutočnosť, že súd konajúci v konkurznom konaní by mal mať určitý priestor na zváženie využitia zákonom ustanovených procesných oprávnení (právomoci) smerujúcich k vynúteniu splnenia zákonom uložených, resp. zo zákona vyplývajúcich povinností účastníkov konania. Tento priestor zahŕňa uváženie, či a kedy zákonom ustanovené procesné oprávnenie (uloženie poriadkovej pokuty) príslušný všeobecný súd využije, či pred ich uložením uplatní aj iné prostriedky smerujúce svojou podstatou k splneniu zákonom uloženej povinnosti, akými sú výzvy a urgencie či hrozba sankciou (uložením pokuty). V prípade, že je zjavné, že dlžník nereaguje na výzvy súdu, resp. reaguje nedostatočným spôsobom, je povinnosťou konajúceho konkurzného súdu uplatniť zákonný prostriedok slúžiaci na splnenie zákonom uloženej, resp. zo zákona vyplývajúcej povinnosti.

32. Okresný súd vo svojom dopĺňujúcom vyjadrení k sťažnosti zdôraznil dôležitosť kvality rozhodovania v porovnaní s hospodárnosťou a efektívnosťou konania. K tomuto tvrdeniu ústavný súd uvádza, že rýchly a efektívny postup všeobecného súdu v konaní

je zakotvený ako jeden zo základných princípov Civilného sporového poriadku (čl. 17) aplikovateľného aj na namietané konanie, ktorý je všeobecný súd povinný uplatňovať v postupe v konaní s cieľom dosiahnutia kvalitného a spravodlivého rozhodnutia.

33. Za zbytočný priesťah považoval ústavný súd aj nekonanie okresného súdu v období od 8. apríla 2016, keď bolo vydané uznesenie o pristúpení veriteľa Daňový úrad Bratislava a veriteľa [REDACTED], do konania do 22. marca 2017, keď súd uznesením vyzval dlžníka v zmysle § 19 zákona o konkurze a nariadil pojednávanie na 15. máj 2017. Takmer ročné nekonanie vo veci porušovateľ nezdôvodnil žiadnymi objektívnymi okolnosťami, na ktoré by mohol ústavný súd prihliadať. Pri posudzovaní priesťahov v konaní zohľadnil ústavný súd aj skutočnosť, že do dňa vydania tohto nálezu nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu o návrhu sťažovateľky. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (výrok v bode 1 nálezu).

34. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

35. Vzhľadom na skutočnosť, že v namietanom konkurznom konaní bol zistený priesťah a že v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľky, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 K 3/2015 konal bez zbytočných priesťahov (výrok v bode 2 nálezu).

III.

36. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

37. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

38. Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 15 000 € z dôvodov citovaných v časti I. tohto nálezu. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti namietaného konania, teda zdĺhavé rozhodovanie o vyhlásení konkurzu trvajúce viac ako dva roky, čím by mohlo dôjsť k ukráteniu pohľadávky sťažovateľky, a neefektívny postup súdu, posúdil ústavný súd ako dôvod pre priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € (výrok v bode 3 nálezu).

39. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

40. Ústavný súd v zmysle citovaného ustanovenia rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z výpočtového základu 884 €, čo v prepočte na 1/6 predstavuje sumu 147,33 €. Za dva úkony právnej služby patrí sťažovateľke náhrada vo výške 294,66 € (2 x 147,33), režijný paušál vo výške 17,68 € (2 x 8,84) a 20 % DPH vo výške 62,46 €, teda celkovo 374,80 € (výrok v bode 4 nálezu).

41. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

42. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017